

Russisk Hjelpearke – Nivå III

Avansert grammatikk, litterær analyse og kulturkunnskap | LK20

Avansert grammatikk

Partisipper

Aktivt partisipp presens:

Stamme + -ущ/ющ (1. konj.)

Stamme + -ащ/ящ (2. konj.)

читающий – lesende

говорящий – snakkende

Aktivt partisipp fortid:

Stamme + -вш/ш

читавший – som leste

сказавший – som sa

Passivt partisipp presens:

Stamme + -ем/ом (1. konj.)

Stamme + -им (2. konj.)

читаемый – som blir lest

любимый – elsket

Passivt partisipp fortid:

Stamme + -нн/т

прочитанный – lest

написанный – skrevet

Gjerundium ()

Imperfektiv: stamme + -а/я

читаю – mens (man) leser

говоря – mens (man) snakker

Perfektiv: stamme + -в/вши

прочитав – etter å ha lest

сказав – etter å ha sagt

Bruk:

Читая книгу, я думал о жизни.

(Mens jeg leste boken, tenkte jeg på li-vet.)

Прочитав письмо, он заплакал.

(Etter å ha lest brevet, gråt han.)

Betingede setninger

Real betingelse:

Если + presens/fremtid

Если будет дождь, я останусь дома.

(Hvis det regner, blir jeg hjemme.)

Irreal betingelse (nåtid):

Если бы + fortid + бы

Если бы я знал, я бы сказал.

(Hvis jeg visste, ville jeg sagt.)

Irreal betingelse (fortid):

Если бы + fortid + бы

Если бы я знал, я бы сказал.

(Hvis jeg hadde visst, ville jeg ha sagt.)

Komplekse setninger

Relativsetninger

Med который:

Человек, который живёт здесь, мой друг.

(Mennesket som bor her er min venn.)

Книга, которую я читал, интересная.

(Boken som jeg leste er interessant.)

Indirekte tale

Med что:

Он сказал, что придёт.

(Han sa at han skulle komme.)

Med spørreord:

Я не знаю, где он.

(Jeg vet ikke hvor han er.)

Она спросила, когда я приеду.

(Hun spurte når jeg skulle komme.)

Komplekse konjunksjoner

• несмотря на то, что
til tross for at

• благодаря тому, что
takket være at

• вследствие того, что
som følge av at

• в то время как
mens (kontrast)

• тем не менее
likevel

• тем более что
særlig siden

Upersonlige konstruksjoner

• надо/нужно + infinitiv
Man må/bør

• можно + infinitiv
Man kan

• нельзя + infinitiv
Man kan ikke/må ikke

• жаль + genitiv
Synd om

Eksempler:

Мне надо идти.

(Jeg må gå.)

Здесь нельзя курить.

(Man kan ikke røyke her.)

Мне жаль его.

(Jeg synes synd på ham.)

Litterær analyse

Litterære begreper

- роман – roman
- рассказ – novelle
- повесть – fortelling
- стихотворение – dikt
- поэма – epos
- пьеса – skuespill
- герой – helt, karakter
- главный герой – hovedperson
- сюжет – plott
- тема – tema
- идея – ide, budskap
- стиль – stil

Analyseverktøy

- анализировать/проанализировать
Å analysere
- сравнивать/сравнить с
Å sammenligne med
- описывать/описать
Å beskrive
- характеризовать
Å karakterisere
- изображать/изобразить
Å portrettere
- выражать/выразить
Å uttrykke

Den gylne tidsalder

19. århundre – russisk litteraturs høydepunkt

Александр Пушкин (1799-1837):

“Russlands nasjonalpoet”

Евгений Онегин – roman på vers

Николай Гоголь (1809-1852):

Мёртвые души (Døde sjeler)

Шинель (Karpen)

Фёдор Достоевский (1821-1881):

Преступление и наказание

(Forbrytelse og straff)

Братья Карамазовы

(Brødrene Karamasov)

Лев Толстой (1828-1910):

Война и мир (Krig og fred)

Анна Каренина

Антон Чехов (1860-1904):

Noveller og skuespill

Вишнёвый сад (Kirsebærhagen)

Dyptgående kulturkunnskap

Den russiske sjel ()

Viktige konsepter:

- **Соборность (sobornost')**
Kollektiv bevissthet, enhet
- **Тоска (toska)**
Eksistensiell melankoli, lengsel
- **Судьба (sud'ba)**
Skjebne, fatalistisk verdensanskuelse
- **Совесть (sovest')**
Samvittighet, moralsk plikt
- **Душевность (dushevnost')**
Åndelig dybde, hjertelig varme

Historiske epoker

- **Kievriket** (882-1240)
Kristningen 988
- **Mongolåket** (1240-1480)
Gullhorden
- **Tsartiden** (1547-1721)
Ivan den grusomme, Peter den store
- **Keisertiden** (1721-1917)
Romanov-dynastiet
- **Sovjetunionen** (1917-1991)
Revolusjon, Stalin, kaldt krig
- **Post-sovjetisk Russland** (1991-)
Perestrojka, moderne Russland

Religion og filosofi

Ortodoks kristendom:

- Bysantinsk tradisjon
- Ikoner og liturgi
- Klostersvesen
- Åndelig kontemplasjon

Slavofile vs. Vestlige:

Historisk debatt om Russlands plass:

- **Slavofile:** Russisk egenart
- **Vestlige:** Europeisk modernisering

Høytider og tradisjoner

- **Новый год** (1. jan)
Nyttår – viktigste høytid
Дед Мороз og Снегурочка
- **Рождество** (7. jan)
Ortodoks jul
- **Масленица**
Fastlavent (før faste)
Блины (pannekaker)
- **Пасха**
Påske (ortodoks)
Кулич (påskecake)
- **День Победы** (9. mai)
Seiersdagen (2. verdenskrig)

Kunst og kultur

Musikk

Klassisk komponister:

- Пётр Чайковский
(Tchaikovsky) – Nøtteknekkeren, Svanesjøen
- Модест Мусоргский
Bilder fra en utstilling
- Сергей Рахманинов
Pianokonsert nr. 2
- Игорь Стравинский
Vårofferet
- Дмитрий Шостакович
Symfonier

Ballett

- Bolsjoj-teatret (Moskva)
- Mariinsky-teatret (St. Petersburg)
- Verdensledende tradisjon
- Лебединое озеро
(Svanesjøen)

Billedkunst

- **Ikoner** – religiøs kunst
- **Vandrerne** – realistisk gruppe
- Илья Репин (Repin)
Realistisk mester
- Василий Кандинский
Abstrakt kunst
- Казимир Малевич
Suprematisme

Arkitektur

- **Løkformede kupler** – tradisjonelt
- Собор Василия Блаженного
Vasilijkatedralen (Moskva)
- Эрмитаж
Vinterpalasset (St. Petersburg)
- Кремль – Kreml (Moskva)

Dagligliv og tradisjoner

- Баня – Russisk badstue
Sosial tradisjon
- Самовар – Temaskin
Tekultur
- Матрёшка
Hekkende dukker
- Водка – Vodka
Kulturell betydning
- Борщ – Rødbetesuppe
- Пельмени – Dumplings

Eksamentips Nivå III

Hva forventes på Nivå III?

- Avansert grammatikk (partisipper, gjerundium)
- Litterær analyse
- Dyptgående kulturforståelse
- Abstrakte diskusjoner
- Ca. 1500-2000 ord
- Komplekse setninger
- Nyanserte argumenter
- Referanser til litteratur/historie

Skriftlig eksamen

- Bruk partisipper og gjerundium
- Analyser litterære tekster
- Diskuter kulturelle fenomener
- Referer til forfattere og verk
- Bruk komplekse konjunksjoner
- Vis forståelse av historisk kontekst
- Nyanserte argumenter
- Akademisk språk

Muntlig eksamen

- Diskuter abstrakte temaer
- Analyser litteratur og kultur
- Sammenlign epoker og forfattere
- Referer til russisk filosofi
- Vis dybdeforståelse av russisk sjel
- Sammenlign med norsk kultur

Vanlige feil å unngå

- × Feil bruk av partisipper
- × Overfladisk kulturanalyse
- × Ignorere historisk kontekst
- × For enkelt språk på nivå III
- × Manglende litterære referanser
- × Forveksle который kasus

Sjekkliste eksamen

- ☐ Avansert grammatikk brukt
- ☐ Litterær analyse inkludert
- ☐ Kulturelle konsepter vist
- ☐ Referanser til forfattere
- ☐ Abstrakt diskusjon
- ☐ Akademisk språk
- ☐ Komplekse setninger
- ☐ Nyanserte argumenter
- ☐ Historisk kontekst